

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Cap. VIII. De potentia, justitia, salute, redemptione, &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

Denuo cognoscitur ex creaturis tripliciter vel per ablationem, vel per excellam, vel per causam atem.
Sci enos ignorare quid DEUS sit, est quod dico deum lo DEUM scire.
V. Resolutio. 35. & 43.

Documentum 68.

Etenim & hoc recte de DEO dicimus, & ex existentibus universis laudatam secundam proportionem omnium quorum est causa. Et est rursus divinisimis DEI cognitio, que est per ignorantiam cognita secundum unitatem supra mentem, quando mens ab aliis omnibus recedens postea & seipsum dimittens, unita est superfluentibus radis. Inde & ibi non scrutabilis profundo sapientia illuminata.

Non ergo cognoscere est alius conveniens. Ergo haec solito, quod M, non perseruatur in eius videtur: quia creature, & ceteris etiam omnibus ratione memorem mentem Angelalem virtutem traxit, & ceteris aliis conseruavit.

Expositio D. Thomæ. Ostendit quomodo conclusio inducta (sc. in documento antecedenti) sequatur ex premissis. Et dicit, quod hoc recte de DEO dicimus secundum quod cognoscitur, & non cognoscitur: ex omnibus enim entibus cognosci ut, & laudata secundum quod habent proportionem ad ipsam, ut quorum est causa.

R. q. s. autem est alia perfectissima DEI cognitio per remotionem scilicet quod cognoscimus DEUM per ignorantiam per quandam unitatem ad divina super naturam meam, quando scilicet mens nostra recedens ab omnibus aliis, & postea eam dimittens se ipsam unita super fluentibus radis Deitatis, in quam cum scilicet cognoscit DEUM esse non solum super omnia quae sunt infra ipsam, sed etiam supra ipsam, & supra omnia quae ab ipsa comprehenduntur. Et sic cognoscens DEUM in unitate cognitionis illuminatus ab ipsa profundi a e divine sapientie, quam perterriti non possimus, quod eam nesciamus. Deinde scilicet omnia quae sunt infra ipsam, sed etiam supra ipsam, & supra omnia quae ab ipsa comprehenduntur. Quam etiam salutem Theologici appellant redemptionem, in quantum non sunt ea quae vere sunt in nihilum redigi, & si quid peccatum sit iacturam illam refaciat, ac paternam remissionem donet. Itaque DEUM dici justitiam quatenus omnem aequalitatem membrorat, & in aequalitatem exterminat: in aequalitatem scilicet quae est privatio aequalitatis: non enim loquitur de inaequalitate qualibet, & mutabilitate ad invicem sunt diversa.

Ex hoc documento sumitur illa celebris definitione Theologiae mysticae, qua iam acquisi-
ta & quae infra posuit applicari, ut posset
videti in prima parte questione 3. &c. & infra
Resolutio. 63.

Documentum 69.

ex lect. 5.

Bene novit qui veritatem unitus est, quam bene habet, quamvis multi corripant ipsum sicut est. scilicet Ihesus. Latet quidem sicut est convenienter ipso ex errore, per veram fidem est. scilicet passus veritatis. Ipse enim novit seipsum, non secundum quod dicunt illi sicutem, &c.

Expositio D. Thomæ. Ille qui venit a per fidem unitus est, bene cognoscit quam bene sit ei: sic enim venit a fidei inherendo quamvis multi reprehendant ipsum sicut est. scilicet passus, id est, sic in factum, & a se alienum, & non latet i. los reprehendentes ex eorum errore, quod ipse sine dubio per veram fidem est passus certus in veritate, quasi extra omnem sensum politus, & veritati supernaturali coniunctus,

quia ipse credens novit de se ipso, quod non est fures, ut ipsi dicunt, sed est liberatus per veritatem simplicem, & semper eodem modo se habet em, nec circumferatur per instabiles ventos diversorum errorum.

Nota Q. od perfidem ecstasim patitur veritatis. V. Resolutio. 66.

C A P V T . VIII.

De virtute, justitia, salvatione, liberatione, in quo & de inaequalitate.

Dicit §. 1. & 2. DEUM dici potentiam tamquam ejus Auctorem; & omnipotentem supra omnem potentiam existendo. §. 3. 4. §. Omnia quae sunt aliquam potentiam habere, & ex ipsa potentia DEI esse omnes potentias Angelorum, hominum & animalium.

§. 5. Ad objectionem Elyma Magi. 2. Timoth. 2. v. 13. respondet non posse negare, non posse non esse, non posse meminiri, &c. non esse argumentum impotentiae, sed potentiae infinitae. §. 7. DEUM dici justitiam quod omnibus tribuat ut dignum est. §. 8. interrogans quomodo ergo DEUS permittat virtuosos sanctos a peccatoribus affligi? Responder non facile sanctos si a temporalibus commoverentur: imo tunc magis ad Angelicas virtutes accederet cum viriliter exercentur periculis, quae honesti causa subeunt: & hoc congrueret divinitati, ut non patiatur robur bonorum materialium largitionibus enervari.

§. 9. DEUM dici salutem quod justè cuiusque naturae rationes servet, & causa sit proprius cuiusque operationis; item quod omnia a detractionibus eripiat. Quam etiam salutem Theologici appellant redemptionem, in quantum non sunt ea quae vere sunt in nihilum redigi, & si quid peccatum sit iacturam illam refaciat, ac paternam remissionem donet. Itaque DEUM dici justitiam quatenus omnem aequalitatem membrorat, & in aequalitatem exterminat: in aequalitatem scilicet quae est privatio aequalitatis: non enim loquitur de inaequalitate qualibet, & mutabilitate ad invicem sunt diversa.

D. Thomas 1. parte, questione 21. articulo 1. citat Dionys. hic dicinem oportet videre in D. Thom. ciat Dionys. hic dicinem oportet videre in hoc veram DEI esse justitiam, quod omnibus tribuit propria, secundum unitatemque existentium dignitatem, & unitasque naturam in proprio salvat ordine & virtute. Et 2. 2. quest. 175. art. 1. Videatur etiam in disp. de veritate. quælibet 8. art. 9.

Documentum 70.

Si dicat aliquis non esse justitia homines sanctos dicuntur non admitti a prava cruciatus. Dicendum quod si illi quos dicit sanctos, diligunt quidem ea, que sunt super terram, ab inherentibus materia etate, a divino omnino cederunt amere, & non novi quomodo sancti vocentur. iniuriantes veritatem, & divini propter inzelabilitatem, & inanabilitatem ab eundem non religiose reprobat. Si autem veritate existentia amanti letari conuenit quedam desiderantes, quando desiderabili-

con-

consequantur. Aut nunquid tunc magis appropinquant Angelicis virtutibus, quando sicut est possibile, desiderio divinorum recedunt a materialium possibili affectione: luctantes ad hoc valde viriliter in adversitatibus pro bono.

Quare verum est dicere, quod hoc divina iustitiae magis est propositum, non molire & destruere optimorum amissitudinem materialium donationibus. Neque si aliquis conetur hoc facere, dimittere non adjutos, sed collocare ipsos in pectus, & inflexibilis statione. & attribuere ipsis talibus existentibus secundum dignitatem.

Expositio D. Thomae. Solvit predictam objectionem dicens, quod si isti qui dicuntur sancti, amant ea quae sunt super terram, pro quibus zelant: homines rebus materialibus inhaerentes, omnino cederont a divino amore. Quod intelligendum est, si ita exstant, quod in eis finem constituant, & quod propriea spiritualia bona contemnant. Et ideo subdit, quod ipse nescit quomodo dicte debent sancti illi, qui faciunt injuriam rebus divinis, quae sunt vere amabiles, ut reprobent ea contra Religionis debitum propter bona temporalia, quae non sunt amanda principaliter, nec pro eius causa zelandum.

Sed si ipsi amant bona spiritualia, quae vere sunt existentia, quia sunt sempiterna, debent læari, si ea desiderant quando ea desiderata conseq̄ū possunt. Conseq̄ū autem ea cum afflictiones in rebus temporalibus patentes, quodam tempore amoris spiritualibus magis inhærent. Tunc enim magis per similitudinem appropinquant Angelicis virtutibus, in quibus nulla est materialium rerum affectio, quando homines secundum suam possibilitatem ex desiderio rerum divinorum recedunt ab affectione materialium. E hoc faciunt quando pro bono, id est, amore DEI, & pro iustitia, & virtute luctantur viriliter in adversitatibus existentes.

Et sic si vere Sancti seculi isti in adversitatibus consequantur quod desiderant, scilicet contemnendo temporalia adhætere spiritualibus, non male cum eis agitur, sed bene. Unde verē dicitur, quod proprium est divinæ iustitiae, quod animo suam virtutem non destruat, aut emolliat per collationem prosperitatis: sed si aliquis conatur hoc facere, ut se pugner pro veritate, quod ipse non dimittat tales sine adjutorio, sed firmet eos in pectus, & firma statione spiritualium bonorum, per que in adversis consolantur, & ulterius quod talibus contribuant in futuro secundum proprii meritit dignitatem.

Nota Sanctos non esse qui inordinata amant sensibilia.

Et afflictionibus bene toleratis magis inhæri divinit.

Item prosperitatibus animos emolliunt.

V. Reſolut. fo.

C A P V T IX.

De magno, parvo, eadem, alio, simili, dissimili, statu, motu, aqua-
litate.

Dicitur §. 1. & 2. DEUM dici magnum secundum propriam magnitudinem, quia magnis omnibus de se communicat, locum omnem complectens, omnem numerum excendens, &c.

§. 3. Dicit etiam parvum sive subtilem, quod omnem molem & diffusam fugiat, & ablique impedimento omnia pervadat: hoc autem parvum esse sine quantitate, sine qualitate, infinitum, & incircumscripsum.

§. 4. Dicit etiam eundem cum sit inconveniens, in semetipso manens tempus, & eodem modo.

§. 5. Dicit etiam alterum seu aliud, quia cunctis providentia sua adest. Quod D. Thomas hic dupl. citat explicat. Item habere latitudinem, longitudinem, & profunditatem. sc. virtutem, de quo D. Thom. 1. p. q. 3. a. 1.

§. 6. Dicit etiam similem sibi ipsi, quatenus mutationis expes est. Nullius tamen similem esse, sed creaturam aliquo modo esse DEI similem, nimis secundum quandam analogiam, ut explicat D. Thomas 1. parte, questione 4. articulo 3.

§. 7. Dicit etiam dissimilem: quia licet creatura DEO sit similes secundum quod partitum de DEO, tamen tamen infinite distantibus locis.

§. 8. Quomodo DEUS dicatur stare, & sedere, nimirum per immobilitatem.

§. 9. Dicit etiam majori non aliquo genere motus proprii, sed quasi extrinsecus producendo creaturas. Et quomodo in eo, metaphorice intellegatur motus rectus, obliquus, & circularis.

§. 10. Dicit etiam æqualem tamquam omnis equalitatis Auctorem.

De quibus videatur D. Thom. in expositione hujus capituli, & præter loca citata, p. quæst. 56. art. 3. & in 1. dist. 3. quæst. 2. art. 2. & dist. 19. q. 1. a. 2. & disp. de pot. q. 7. a. 7. & de malo, q. 3. art. 1.

Nec est quid peculiariter ad *Mysticos spectans* eruendum.

C A P V T X.

De omnipotente, antiquo dierum, item de ævo, seu aeternitate, & tempore.

Dicitur §. 1. DEUM dici omnipotentem, quia omnia continet & complectitur. §. 2. dici antiquum dierum, quia est ante dies, ante tempus & ævum. §. 3. Quid sit tempus, ævum, & aeternitas, & quomodo aliquando ævum dicatur temporale, & tempus aeternum.

De quibus D. Th. hic. & 1. p. q. 9. a. 2. & in 1. dist. 19. q. 2. a. 1. Nec est quid specialiter ad *Mysticos spectans*.

CAPUT